

МІЖРЕГІОНАЛЬНА
АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ

МАУП

НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА
дисципліни
“АДМІНІСТРАТИВНИЙ ПРОЦЕС”
(для спеціалістів)

Київ
ДП «Видавничий дім «Персонал»
2010

МАУП

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Неодмінною умовою нормального функціонування будь-якого демократичного суспільства є належний рівень організації державної виконавчої влади. Виконавча влада реалізується в різного роду діях, що сукупно характеризується як державно-управлінська діяльність, тому є всі підстави стверджувати, що цей вид державної діяльності має процесуальну форму. З юридичних позицій процес своїм призначенням має реалізацію норм матеріального права. У діяльності виконавчо-розпорядчих органів постійно виникає потреба розгляду і вирішення питань управлінського характеру щодо конкретних юридичних або фізичних осіб. Такі питання прийнято називати індивідуальними управлінськими справами, або адміністративними справами.

Для різних категорій адміністративних справ існують відповідні процедури. Кожна з таких процедур являє собою систему установлених державою обов'язкових правил. Ці правила закріплюються в нормативних актах і виступають як адміністративно-процесуальні норми. Адміністративно-процесуальні норми реалізуються у формі й методами адміністративного процесу, яким є визначений законом порядок просування дій, спрямованих на досягнення певного юридичного результату. Сукупність адміністративно-процесуальних норм і є **адміністративно-процесуальним правом**.

Адміністративно-процесуальну діяльність, здійснену у рамках конкретної адміністративної справи, прийнято називати провадженням в адміністративній справі, або адміністративним провадженням. Всі існуючі адміністративні провадження органічно пов'язані між собою, перебувають у постійній взаємодії і взаємопроникненні, наділені багатьма загальними ознаками, а їх сукупність має інтегровані якості і властивості цілісної системи. Це правове явище (сукупність адміністративних проваджень) прийнято називати адміністративним процесом.

Адміністративний процес має свої ознаки і принципи, які визначають його як окрему самостійну правову галузь, хоча він відокремився зовсім недавно із надр адміністративного (матеріального) права, тому раніше вивчався як одна із тем у загальній частині навчальної дисципліни.

Навчальна дисципліна “Адміністративний процес” має тісні між-дисциплінарні зв'язки з такими дисциплінами, як: “Конституційне

Підготовлено доцентом кафедри адміністративного права *В. І. Барилюком*

Затверджено на засіданні кафедри адміністративного права
(протокол № 2 від 17.09.07)

Перезатверджено на засіданні кафедри адміністративного права (протокол
№ 8 від 10.03.10)

Схвалено Вченою радою Міжрегіональної Академії управління персоналом

Барилюк В. І. Навчальна програма дисципліни “Адміністративний процес”
(для спеціалістів). — К.: ДП «Вид. дім «Персонал», 2010. — 40 с.

Навчальна програма містить пояснювальну записку, тематичний план, зміст дисципліни “Адміністративний процес”, плани семінарських занять, питання для самоконтролю, теми для контрольних робіт, а також список літератури.

© Міжрегіональна Академія
управління персоналом (МАУП), 2010
© ДП «Видавничий дім «Персонал», 2010

право”, “Державне управління”, “Адміністративна відповідальність”, “Міграційне право” та ряд інших юридичних дисциплін, які вивчаються в Інституті права МАУП.

Навчальна програма дисципліни “Адміністративний процес” розрахована на студентів освітнього рівня бакалавр і спеціаліст, які навчаються за спеціальністю “Правознавство”.

Реформування системи органів виконавчої влади, здійснення адміністративної реформи та реформи адміністративного права і адміністративно-процесуального права спричиняють зміни у адміністративному та адміністративно-процесуальному законодавстві, зокрема щодо адміністративних стягнень, повноважень органів адміністративної юрисдикції, юридичного складу правопорушень і порядку накладення адміністративних стягнень за їх скоєння тощо. Тому необхідно постійно стежити за змінами в чинному адміністративному законодавстві та практиці його застосування.

Мета вивчення дисципліни “Адміністративний процес”:

- опанувати основні теоретико-правові положення, що стосуються поняття, властивостей і принципів адміністративного процесу;
- усвідомити сутність, загальноправові ознаки і елементи адміністративно-процесуальних відносин;
- ознайомитися зі стадіями адміністративного процесу;
- ознайомитися з процесуальним становищем учасників і суб’єктів адміністративного процесу;
- ознайомитися з процесом збирання доказів і доказуванням в адміністративному процесі;
- ознайомитися зі строками в адміністративному процесі;
- ознайомитися з окремими видами провадження в процесі державного управління;
- ознайомитися з провадженням у справах про адміністративні правопорушення;
- ознайомитися з процесом оскарження та опротестування адміністративних рішень;
- ознайомитися з процесом виконання адміністративних рішень.

Завдання дисципліни: після вивчення курсу студенти повинні знати:

- основні теоретико-правові положення адміністративного процесу;

- систему та структуру чинного законодавства України про адміністративний процес, зокрема в КпАП України;
- окремі види провадження в процесі державного управління;
- процесуальні права та обов’язки учасників та суб’єктів адміністративного процесу;
- стадії адміністративного процесу;
- процес збирання доказів і доказування в адміністративному процесі;
- порядок здійснення провадження у справах про адміністративні правопорушення та заходи його забезпечення;
- порядок притягнення до адміністративної відповідальності окремих категорій суб’єктів;
- адміністративно-юрисдикційні повноваження органів внутрішніх справ та інших органів (посадових осіб) адміністративної юрисдикції;

уміти:

- застосовувати КпАП та інше законодавство України про адміністративні правопорушення в конкретних правових ситуаціях;
- тлумачити положення статей КпАП України та інших нормативно-правових актів України щодо окремих видів адміністративного провадження;
- визначати підвідомчість окремих адміністративних проступків;
- правильно застосовувати заходи забезпечення провадження в справах про адміністративні правопорушення;
- складати відповідні адміністративно-процесуальні документи, зокрема протокол про адміністративне правопорушення.

Вивчення дисципліни “Адміністративний процес” розраховано на один семестр і закінчується складанням заліку, для заочної форми навчання — іспиту.

Процес вивчення дисципліни “Адміністративний процес” передбачає такі форми поточного контролю: усне опитування (УО), контрольні роботи (КР) для заочної форми навчання, перевірка конспектів (ПК), перевірка завдань для самостійної роботи (СР), тестування (Т), колоквіуми (К).

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН
дисципліни
“АДМІНІСТРАТИВНИЙ ПРОЦЕС”

№ пор.	Назва змістового модуля і теми
Змістовий модуль I. Загальна частина	
1	Предмет, система та основні поняття курсу
2	Принципи адміністративного процесу. Поняття та види адміністративного примусу
3	Структура адміністративного процесу (види проваджень)
4	Учасники та суб'єкти адміністративного процесу
5	Докази і доказування в адміністративному процесі
6	Строки і судові витрати
Змістовий модуль II. Особлива частина	
7	Провадження за заявами та скаргами
8	Провадження у справах про адміністративні правопорушення
9	Порядок оскарження та опротестування адміністративних рішень
10	Порядок виконання адміністративних рішень
11	Розвиток та становлення адміністративного процесу у країнах Західної Європи і США
Разом годин: лекцій – 22, семінарських занять – 12 = 34 години	

ЗМІСТ
дисципліни
“АДМІНІСТРАТИВНИЙ ПРОЦЕС”

Змістовий модуль I. Загальна частина

Тема 1. Предмет, система та основні поняття курсу

Поняття і предмет адміністративно-процесуального права. Норми адміністративно-процесуального права.

Джерела адміністративно-процесуального права. Взаємозалежність адміністративно-процесуального права з іншими галузями права.

Сутність управлінського адміністративного процесу.

Поняття, зміст та особливості адміністративно-процесуальних відносин. Загальні поняття про об'єкти та суб'єкти адміністративно-процесуальних відносин. Підстави виникнення, зміни та припинення адміністративно-процесуальних відносин.

Зміст, система, основні поняття та завдання навчального курсу “Адміністративний процес”.

Література: основна [1; 2; 6; 7; 13–161];
додаткова [162–167]

Тема 2. Принципи адміністративного процесу.

Поняття та види адміністративного примусу

Поняття та види принципів адміністративного процесу.

Загальносоціальні принципи адміністративного процесу.

Загальні (конституційні) принципи адміністративного процесу.

Спеціальні принципи адміністративного процесу.

Поняття та особливості правового примусу. Адміністративний примус як особливий вид правового примусу, спрямований на охорону суспільних відносин у сфері державного управління. Ознаки адміністративного примусу.

Державний примус та його види. Класифікація заходів адміністративного примусу: адміністративно-попереджувальні, адміністративного припинення, адміністративної відповідальності, адміністративно-процесуального забезпечення.

Література: основна [1; 2; 6; 7; 13–161];
додаткова [162–167]

Тема 3. Структура адміністративного процесу (види проваджень)

Поняття та види структури адміністративного процесу (видів провадження).

Поняття та види неюрисдикційних проваджень адміністративного процесу.

Поняття та види юрисдикційних проваджень адміністративного процесу.

Поняття та види проваджень у справах про адміністративні правопорушення.

Стадії провадження адміністративного процесу.

Література: основна [1; 2; 6; 7; 13–161];
додаткова [162–167]

Тема 4. Учасники та суб'єкти адміністративного процесу

Поняття та ознаки учасників та суб'єктів адміністративного процесу.

Види учасників та суб'єктів адміністративного процесу.

Поняття і види державних органів управління, їх представників як суб'єктів адміністративного процесу, їх процесуальні права та обов'язки.

Поняття і види сторін, їх представників як суб'єктів адміністративного процесу, їх процесуальні права та обов'язки.

Поняття і види третіх осіб, їх представників як суб'єктів адміністративного процесу, їх процесуальні права та обов'язки.

Поняття і види інших суб'єктів адміністративного процесу, їх процесуальні права та обов'язки.

Література: основна [1; 2; 6; 7; 13–161];
додаткова [162–167]

Тема 5. Докази і доказування в адміністративному процесі

Поняття та види доказів в адміністративному процесі, їх відмінність від доказів у кримінальному процесі.

Порядок збору, дослідження та оцінки доказів в адміністративному процесі.

Порядок використання доказів в адміністративному процесі.

Поняття та види доказування в адміністративному процесі, його відмінність від доказування у кримінальному процесі.

Предмет та межі доказування в адміністративному процесі.

Література: основна [1; 2; 6; 7; 13–161];
додаткова [162–167]

Тема 6. Строки і судові витрати

Поняття та види процесуальних строків в адміністративному процесі.

Встановлення та обчислення процесуальних строків в адміністративному процесі.

Зупинення та продовження процесуальних строків в адміністративному процесі.

Поняття та види процесуальних строків у справах за заявами.

Поняття та види процесуальних строків у справах про адміністративні правопорушення.

Поняття та види судових витрат в адміністративному процесі.

Література: основна [1; 2; 6; 7; 13–161];
додаткова [162–167]

Змістовий модуль II. Особлива частина

Тема 7. Проведення за заявами за скаргами

Поняття та види провадження справ за заявами та скаргами.

Суб'єкти провадження справ за заявами та скаргами.

Стадії провадження справ за заявами та скаргами.

Порушення провадження справ за заявами та скаргами.

Адміністративне розслідування при провадженні справ за заявами та скаргами.

Підготовка справи до вирішення та вирішення справи за заявами та скаргами.

Проведення щодо перегляду адміністративних рішень у справах за заявами та скаргами.

Виконання адміністративних рішень у справах за заявами та скаргами.

Література: основна [1; 2; 6; 7; 13–161];
додаткова [162–167]

Тема 8. Проведення у справах про адміністративні правопорушення

Поняття та види проваджень у справах про адміністративні правопорушення.

Учасники проваджень у справах про адміністративні правопорушення.

Стадії провадження у справах про адміністративні правопорушення.

Докази і доказування при провадженні у справах про адміністративні правопорушення.

Заходи процесуального забезпечення при провадженні у справах про адміністративні правопорушення.

Органи та посадові особи, які уповноважені розглядати справи про адміністративні правопорушення.

Судовий розгляд справ про адміністративні правопорушення.

Оскарження рішень у справах про адміністративні правопорушення.

Виконання рішень у справах про адміністративні правопорушення.

Література: основна [1; 2; 6; 7; 13–161];

додаткова [162–167]

Тема 9. Порядок оскарження та опротестування адміністративних рішень

Поняття та види оскарження та опротестування адміністративних рішень.

Порядок подачі скарги на адміністративне рішення. Вимоги до форми та змісту скарги.

Строки розгляду та порядок вирішення скарги на адміністративне рішення.

Порядок подачі протесту на адміністративне рішення. Вимоги до форми та змісту протесту.

Строки розгляду та порядок вирішення протесту на адміністративне рішення.

Апеляційне провадження щодо оскарження та опротестування адміністративних рішень.

Касаційне провадження щодо оскарження та опротестування адміністративних рішень.

Провадження в адміністративних справах за нововиявленими обставинами.

Література: основна [1; 2; 6; 7; 13–161];

додаткова [162–167]

Тема 10. Порядок виконання адміністративних рішень

Поняття та види виконання адміністративних рішень.

Порядок виконання адміністративних рішень у справах за заявами і скаргами.

Порядок виконання адміністративних рішень у справах про адміністративні правопорушення.

Порядок виконання адміністративних рішень після їх оскарження та опротестування.

Порядок виконання адміністративних рішень після їх апеляційного та касаційного оскарження та опротестування.

Література: основна [1; 2; 6; 7; 13–161];

додаткова [162–167]

Тема 11. Розвиток та становлення адміністративного процесу у країнах Західної Європи і США

Розвиток інституту адміністративної юстиції у царській Росії.

Розвиток інституту адміністративної юстиції у країнах Західної Європи і США.

Адміністративна юстиція у Франції.

Адміністративна юстиція у Німеччині.

Адміністративна юстиція в Англії.

Адміністративна юстиція у США.

Література: основна [1; 2; 6; 7; 13–161];

додаткова [162–167]

ПЛАНІ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ

Тема 1. Предмет, система та основні поняття курсу.

Принципи адміністративного процесу

1. Поняття і предмет адміністративно-процесуального права.
2. Джерела адміністративно-процесуального права. Співвідношення адміністративно-процесуального права з іншими галузями права.
3. Поняття, зміст та особливості адміністративно-процесуальних відносин. Загальні поняття про об'єкти та суб'єкти адміністративно-процесуальних відносин.
4. Зміст, система, основні поняття та завдання навчального курсу “Адміністративний процес”.
5. Поняття та види принципів адміністративного процесу.

Практичні завдання

Підготувати реферати на теми:

- Поняття та види джерел адміністративно-процесуального права України.
- Загальносоціальні принципи адміністративного процесу.
- Загальні (конституційні) принципи адміністративного процесу.
- Спеціальні принципи адміністративного процесу.

Література: основна [1; 2; 6; 7; 13–161];

додаткова [162–167]

Тема 3. Структура адміністративного процесу (види провадження). Види учасників та суб'єктів адміністративного процесу

1. Поняття та види структури адміністративного процесу (види провадження).
2. Поняття та види неюрисдикційних проваджень адміністративного процесу.
3. Поняття та види юрисдикційних проваджень адміністративного процесу.
4. Стадії провадження адміністративного процесу.
5. Види учасників та суб'єктів адміністративного процесу.

Практичні завдання

Підготувати реферати на теми:

- Поняття та види неюрисдикційних проваджень адміністративного процесу.
- Поняття та види юрисдикційних проваджень адміністративного процесу.
- Поняття, види та ознаки учасників та суб'єктів адміністративного процесу.
- Поняття і види державних органів управління, їх представників як суб'єктів адміністративного процесу, їх процесуальні права та обов'язки.
- Поняття і види сторін, їх представників як суб'єктів адміністративного процесу, їх процесуальні права та обов'язки.

Література: основна [1; 2; 6; 7; 13–161];
додаткова [162–167]

Тема 5. Докази і доказування в адміністративному процесі. Судові строки та судові витрати

1. Поняття та види доказів в адміністративному процесі, їх відмінність від доказів у кримінальному процесі.
2. Порядок збору, дослідження та оцінки доказів в адміністративному процесі. Порядок використання доказів в адміністративному процесі.
3. Поняття та види доказування в адміністративному процесі, його відмінність від доказування у кримінальному процесі.
4. Предмет та межі доказування в адміністративному процесі.

5. Судові строки та судові витрати.

Практичні завдання

Підготувати реферати на теми:

- Поняття та види доказів в адміністративному процесі.
- Поняття та види доказування в адміністративному процесі.
- Предмет та межі доказування в адміністративному процесі.
- Судові строки.
- Судові витрати.

Література: основна [1; 2; 6; 7; 13–161];
додаткова [162–167]

Тема 7. Проведення за заявами та скаргами

1. Поняття та види провадження справ за заявами та скаргами.
2. Суб'єкти провадження справ за заявами та скаргами. Стадії провадження справ за заявами та скаргами.
3. Порухення провадження справ та адміністративне розслідування при провадженні справ за заявами та скаргами.
4. Підготовка справи до вирішення та вирішення справи за заявами та скаргами.
5. Проведення щодо перегляду адміністративних рішень у справах за заявами та скаргами. Виконання адміністративних рішень у справах за заявами та скаргами.

Практичні завдання

Підготувати реферати на теми:

- Поняття та види провадження справ за заявами та скаргами.
- Суб'єкти провадження справ за заявами та скаргами.
- Стадії провадження справ за заявами та скаргами.

2. Вирішити ситуацію.

Громадянин К. звернувся з позовом до суду про те, що начальник ЖЕК відмовляється проводити в його квартирі ремонт вікна, через яке у квартиру забивається дощ, сніг. Суд відмовив у прийнятті позовної заяви, рекомендувавши звернутися до райдержадміністрації.

Чи правильна відмова суду?

Література: основна [1; 2; 6; 7; 13–161];
додаткова [162–167]

Тема 8. Проведення у справах про адміністративні правопорушення

1. Поняття та види проваджень у справах про адміністративні правопорушення.
2. Учасники проваджень у справах про адміністративні правопорушення.
3. Стадії провадження у справах про адміністративні правопорушення.
4. Докази і доказування при провадженні у справах про адміністративні правопорушення.
5. Заходи процесуального забезпечення при провадженні у справах про адміністративні правопорушення.
6. Органи та посадові особи, які уповноважені розглядати справи про адміністративні правопорушення.
7. Судовий розгляд справ про адміністративні правопорушення.
8. Оскарження рішень у справах про адміністративні правопорушення.
9. Виконання рішень у справах про адміністративні правопорушення.

Практичні завдання

1. Підготувати реферати на теми:
 - Поняття та види провадження справ про адміністративні правопорушення.
 - Суб'єкти провадження справ про адміністративні правопорушення.
 - Стадії провадження справ про адміністративні правопорушення.
2. Складіть адміністративний протокол про дрібне хуліганство та протокол про адміністративне затримання.

Література: основна [1; 2; 6; 7; 13–161];
додаткова [162–167]

Тема 9. Порядок оскарження та опротестування адміністративних рішень

1. Поняття та види оскарження та опротестування адміністративних рішень.

2. Порядок подачі скарги на адміністративне рішення. Вимоги до форми та змісту скарги. Строки розгляду та порядок вирішення скарги на адміністративне рішення.
3. Порядок подачі протесту на адміністративне рішення. Вимоги до форми та змісту протесту. Строки розгляду та порядок вирішення протесту на адміністративне рішення.
4. Апеляційне провадження щодо оскарження та опротестування адміністративних рішень.
5. Касаційне провадження щодо оскарження та опротестування адміністративних рішень.
6. Проведення в адміністративних справах за нововиявленими обставинами.

Практичні завдання

1. Підготувати реферати на теми:
 - Поняття та види оскарження та опротестування адміністративних рішень.
 - Порядок подачі скарги на адміністративне рішення і строки розгляду та порядок вирішення скарги на адміністративне рішення.
 - Порядок подачі протесту на адміністративне рішення і строки розгляду та порядок вирішення протесту на адміністративне рішення.
 - Апеляційне провадження щодо оскарження та опротестування адміністративних рішень.
 - Касаційне провадження щодо оскарження та опротестування адміністративних рішень.
 - Проведення в адміністративних справах за нововиявленими обставинами.
2. Вирішити ситуацію.

Громадянин П. звернувся в апеляційний суд м. Києва зі скаргою на неправомірне рішення одного з районних судів м. Києва: адміністративне покарання — адміністративний арешт на 17 діб після відбуття покарання — через 6 місяців. Яке рішення повинен прийняти апеляційний суд м. Києва?

Література: основна [1; 2; 6; 7; 13–161];
додаткова [162–167]

ПИТАННЯ ДЛЯ САМОКОНТРОЛЮ

1. Поняття і предмет адміністративно-процесуального права.
2. Норми адміністративно-процесуального права.
3. Джерела адміністративно-процесуального права.
4. Взаємозалежність адміністративно-процесуального права з іншими галузями права.
5. Проблеми розвитку та реформування адміністративно-процесуального законодавства на сучасному етапі становлення держави і суспільства.
6. Сутність управлінського адміністративного процесу.
7. Поняття, зміст та особливості адміністративно-процесуальних відносин.
8. Загальні поняття про об'єкти та суб'єкти адміністративно-процесуальних відносин.
9. Підстави виникнення, зміни та припинення адміністративно-процесуальних відносин.
10. Зміст, система, основні поняття та завдання навчального курсу "Адміністративний процес".
11. Поняття та види принципів адміністративного процесу.
12. Загальносоціальні принципи адміністративного процесу.
13. Загальні (конституційні) принципи адміністративного процесу.
14. Спеціальні принципи адміністративного процесу.
15. Принцип законності.
16. Принцип доцільності.
17. Принцип об'єктивної істини.
18. Принцип публічності.
19. Принцип змагальності.
20. Принцип поєднання колегіальності та одноособовості.
21. Поняття та особливості правового примусу.
22. Адміністративний примус як особливий вид правового примусу, спрямований на охорону суспільних відносин у сфері державного управління.
23. Ознаки адміністративного примусу.
24. Державний примус та його види.
25. Класифікація заходів адміністративного примусу: адміністративно-попереджувальні, адміністративного припинення, адміністративної відповідальності, адміністративно-процесуально-го забезпечення.
26. Поняття та види структури адміністративного процесу (видів провадження).
27. Поняття та види неюрисдикційних проваджень адміністративного процесу.
28. Поняття та види юрисдикційних проваджень адміністративного процесу.
29. Поняття та види проваджень у справах про адміністративні правопорушення.
30. Поняття та види правозастосовчих проваджень адміністративного процесу.
31. Поняття та види нормотворчих проваджень адміністративного процесу.
32. Поняття та види установчих проваджень адміністративного процесу.
33. Стадії провадження адміністративного процесу.
34. Поняття та ознаки учасників та суб'єктів адміністративного процесу.
35. Види учасників та суб'єктів адміністративного процесу.
36. Поняття і види державних органів управління, їх представників як суб'єктів адміністративного процесу, їх процесуальні права та обов'язки.
37. Поняття і види сторін, їх представників як суб'єктів адміністративного процесу, їх процесуальні права та обов'язки.
38. Поняття і види третіх осіб, їх представників як суб'єктів адміністративного процесу, їх процесуальні права та обов'язки.
39. Поняття і види інших суб'єктів адміністративного процесу, їх процесуальні права та обов'язки.
40. Поняття та види доказів в адміністративному процесі, їх відмінність від доказів у кримінальному процесі.
41. Порядок збору, дослідження та оцінки доказів в адміністративному процесі.
42. Порядок використання доказів в адміністративному процесі.
43. Поняття та види доказування в адміністративному процесі, його відмінність від доказування у кримінальному процесі.
44. Предмет та межі доказування в адміністративному процесі.
45. Поняття та види процесуальних строків в адміністративному процесі.
46. Встановлення та обчислення процесуальних строків в адміністративному процесі.

47. Зупинення та продовження процесуальних строків в адміністративному процесі.
48. Поняття та види процесуальних строків у справах за заявами.
49. Поняття та види процесуальних строків у справах про адміністративні правопорушення.
50. Поняття та види судових витрат в адміністративному процесі.
51. Поняття та види провадження справ за заявами та скаргами.
52. Суб'єкти провадження справ за заявами та скаргами.
53. Стадії провадження справ за заявами та скаргами.
54. Порухення провадження справ за заявами та скаргами.
55. Адміністративне розслідування при провадженні справ за заявами та скаргами.
56. Підготовка справи до вирішення та вирішення справи за заявами та скаргами.
57. Провадження щодо перегляду адміністративних рішень у справах за заявами та скаргами.
58. Виконання адміністративних рішень у справах за заявами та скаргами.
59. Поняття та види проваджень у справах про адміністративні правопорушення.
60. Учасники проваджень у справах про адміністративні правопорушення.
61. Стадії провадження у справах про адміністративні правопорушення.
62. Докази і доказування при провадженні у справах про адміністративні правопорушення.
63. Заходи процесуального забезпечення при провадженні у справах про адміністративні правопорушення.
64. Органи та посадові особи, які уповноважені розглядати справи про адміністративні правопорушення.
65. Судовий розгляд справ про адміністративні правопорушення.
66. Процесуальні строки вступу судового рішення у законну силу.
67. Оскарження рішень у справах про адміністративні правопорушення.
68. Виконання рішень у справах про адміністративні правопорушення.
69. Поняття та види оскарження та опротестування адміністративних рішень.

70. Порядок подачі скарги на адміністративне рішення. Вимоги до форми та змісту скарги.
71. Строки розгляду та порядок вирішення скарги на адміністративне рішення.
72. Порядок подачі протесту на адміністративне рішення.
73. Вимоги до форми та змісту протесту.
74. Строки розгляду та порядок вирішення протесту на адміністративне рішення.
75. Апеляційне провадження щодо оскарження та опротестування адміністративних рішень.
76. Види рішень після апеляційного розгляду адміністративних рішень.
77. Касаційне провадження щодо оскарження та опротестування адміністративних рішень.
78. Види рішень після касаційного розгляду адміністративних рішень.
79. Провадження в адміністративних справах за нововиявленими обставинами.
80. Поняття та види виконання адміністративних рішень.
81. Порядок виконання адміністративних рішень у справах за заявами і скаргами.
82. Порядок виконання адміністративних рішень у справах про адміністративні правопорушення.
83. Порядок виконання адміністративних рішень після їх оскарження та опротестування.
84. Порядок виконання адміністративних рішень після їх апеляційного та касаційного оскарження та опротестування.
85. Розвиток інституту адміністративної юстиції у царській Росії.
86. Розвиток інституту адміністративної юстиції у Радянському Союзі.
87. Розвиток інституту адміністративної юстиції у країнах Західної Європи і США.
88. Адміністративна юстиція у Франції.
89. Адміністративна юстиція у Німеччині.
90. Адміністративна юстиція в Англії.
91. Адміністративна юстиція у США.

ТЕМИ КОНТРОЛЬНИХ РОБІТ

1. Адміністративно-процесуальне право України: поняття і предмет.
2. Інститути та норми адміністративно-процесуального права.
3. Джерела адміністративно-процесуального права України: поняття та види.
4. Наука адміністративно-процесуального права та її співвідношення з науками інших галузей права.
5. Проблеми розвитку та реформування адміністративно-процесуального законодавства на сучасному етапі становлення держави і суспільства.
6. Зміст управлінського адміністративного процесу.
7. Особливості адміністративно-процесуальних відносин.
8. Об'єкти та суб'єкти адміністративно-процесуальних відносин.
9. Підстави виникнення, зміни та припинення адміністративно-процесуальних відносин.
10. Основні поняття та завдання навчального курсу “Адміністративний процес”.
11. Поняття та види принципів адміністративного процесу.
12. Загальносоціальні принципи адміністративного процесу.
13. Загальні (конституційні) принципи адміністративного процесу.
14. Спеціальні принципи адміністративного процесу.
15. Особливості правового примусу в адміністративному процесі та його ознаки.
16. Види структури адміністративного процесу (видів провадження).
17. Види неюрисдикційних проваджень адміністративного процесу.
18. Види юрисдикційних проваджень адміністративного процесу.
19. Проведення у справах про адміністративні правопорушення.
20. Основні стадії провадження адміністративного процесу.
21. Класифікація учасників та суб'єктів адміністративного процесу.
22. Види державних органів управління, їх представників як суб'єктів адміністративного процесу, їх процесуальні права та обов'язки.

23. Види сторін, їх представників як суб'єктів адміністративного процесу, їх процесуальні права та обов'язки.
24. Види інших суб'єктів адміністративного процесу, їх процесуальні права та обов'язки.
25. Докази в адміністративному процесі.
26. Доказування, його предмет та межі доказування в адміністративному процесі.
27. Процесуальні строки в адміністративному процесі.
28. Судові витрати в адміністративному процесі.
29. Проведення справ за заявами та скаргами.
30. Судовий розгляд справ про адміністративні правопорушення.
31. Оскарження та опротестування адміністративних рішень.
32. Проведення в адміністративних справах за нововиявленими обставинами.
33. Виконання адміністративних рішень.
34. Адміністративна юстиція у царській Росії.
35. Адміністративна юстиція у Радянському Союзі.
36. Адміністративна юстиція у країнах Західної Європи і США.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

Нормативні акти

1. *Конституція* України: Прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28 черв. 1996 р. // Відомості Верховної Ради України. — 1996. — № 30. — Ст. 141.
2. *Декларація* про державний суверенітет України: Прийнята Верховною Радою Української РСР 16 лип. 1990 р. // Відомості Верховної Ради України. — 1990. — № 31. — Ст. 429.
3. *Кодекс законів про працю* України від 10 груд. 1971 р. — Х.: ТОВ “Одіссеї”, 2005. — 160 с.
4. *Житловий кодекс* України від 30 черв. 1983 р. // Відомості Верховної Ради УРСР. — 1983. — № 28. — Ст. 574.: Станом на 3 трав. 2005 р. — К.: Велес, 2005. — 64 с.
5. *Земельний кодекс* України від 25 жовт. 2001 р.: Чинне законодавство зі змінами та допов. на 1 жовт. 2005 р.: — К.: Вид. ПАЛІВОДА А.В., 2005. — 88 с. — (Кодекси України).
6. *Кодекс* України про адміністративні правопорушення. — К.: Генеза, 2001. — 171 с. // Відомості Верховної Ради УРСР. — 1984. — додаток до № 51. — Ст. 1122.

7. *Кодекс адміністративного судочинства України* від блп. 2005 р. // Відомості Верховної Ради України. — 2005. — № 35–37. — Ст. 446.
8. *Цивільний кодекс України*. — К.: Велес, 2004. — 278 с.
9. *Цивільний процесуальний кодекс України*. — К.: Велес, 2004. — 128 с.
10. *Бюджетний кодекс України* від 21 черв. 2001 р. // Відомості Верховної Ради України. — 2001. — № 37–38. — Ст. 189.
11. *Господарський кодекс України* від 16 січ. 2003 р. // Відомості Верховної Ради України. — 2003. — № 18, № 19–22. — Ст. 144.
12. *Господарський процесуальний кодекс України* від 6 листоп. 1991 р. // Відомості Верховної Ради України. — 1992. — № 6. — Ст. 56.
13. *Митний кодекс України* від 11 лип. 2002 р. // Відомості Верховної Ради України. — 2002. — № 38; 39. — Ст. 288.
14. *Про внесення змін до Митного кодексу України*: Закон України від 24 груд. 2002 р. // Офіц. вісн. України. — 2003. — № 1. — Ст. 3.
15. *Про економічну самостійність Української РСР*: Закон УРСР від 3 серп. 1990 р. // Відомості Верховної Ради УРСР. — 1990. — № 34. — Ст. 22.
16. *Про міліцію*: Закон України від 20 груд. 1990 р. // Відомості Верховної Ради України. — 1991. — № 4. — Ст. 20.
17. *Про власність*: Закон України від 7 лют. 1991 р. // Відомості Верховної Ради УРСР. — 1991. — № 20. — Ст. 249.
18. *Про захист прав споживачів*: Закон України від 12 трав. 1991 р. // Відомості Верховної Ради України. — 1991. — № 30. — Ст. 379.
19. *Про охорону навколишнього природного середовища*: Закон України від 25 черв. 1991 р. // Відомості Верховної Ради України. — 1991. — № 41. — Ст. 546.
20. *Про Президента України*: Закон України від 5 лип. 1991 р. // Відомості Верховної Ради України. — 1991. — № 33. — Ст. 446.
21. *Про прокуратуру*: Закон України від 5 листоп. 1991 р. // Відомості Верховної Ради України. — 1991. — № 53. — Ст. 793.
22. *Про всеукраїнський та місцеві референдуми*: Закон України від 3 лип. 1991 р. // Відомості Верховної Ради України. — 1991. — № 33. — Ст. 443.
23. *Про державну податкову службу в Україні*: Закон України від 4 груд. 1990 р. // Відомості Верховної Ради УРСР. — 1991. — № 6. — Ст. 37.

24. *Про державний кордон України*: Закон України від 1 листоп. 1991 р. // Відомості Верховної Ради України. — 1992. — № 2. — Ст. 5.
25. *Про Представника Президента України*: Закон України від 5 берез. 1992 р. // Відомості Верховної Ради України. — 1992. — № 23. — Ст. 335.
26. *Про Службу безпеки України*: Закон України від 25 берез. 1992 р. // Відомості Верховної Ради України. — 1992. — № 27. — Ст. 382.
27. *Про Єдиний митний тариф*: Закон України від 15 лют. 1992 р. // Відомості Верховної Ради України. — 1992. — № 19. — Ст. 259.
28. *Про оперативно-розшукову діяльність*: Закон України від 18 лют. 1992 р. // Відомості Верховної Ради України. — 1992. — № 22. — Ст. 303.
29. *Про об'єднання громадян*: Закон України від 16 черв. 1992 р. // Відомості Верховної Ради України. — 1992. — № 34. — Ст. 504.
30. *Про оренду державного та комунального майна*: Закон України від 10 квіт. 1992 р. // Відомості Верховної Ради України. — 1992. — № 30. — Ст. 416.
31. *Про ветеринарну медицину*: Закон України від 25 черв. 1992 р. // Відомості Верховної Ради України. — 1992. — № 36. — Ст. 531.
32. *Про інформацію*: Закон України від 2 жовт. 1992 р. // Відомості Верховної Ради України. — 1992. — № 48. — Ст. 650.
33. *Про друковані засоби масової інформації (пресу) в Україні*: Закон України від 16 листоп. 1992 р. // Відомості Верховної Ради України. — 1993. — № 1. — Ст. 1.
34. *Про основи містобудування*: Закон України від 16 листоп. 1992 р. // Відомості Верховної Ради України. — 1992. — № 52. — Ст. 683.
35. *Основи законодавства України про охорону здоров'я*: Закон України від 19 листопад. 1992 р. // Відомості Верховної Ради України. — 1993. — № 4. — Ст. 19.
36. *Про адвокатуру*: Закон України від 19 груд. 1992 р. // Відомості Верховної Ради України. — 1993. — № 9. — Ст. 62.
37. *Про зайнятість України*: Закон України від 1 берез. 1991 р. // Відомості Верховної Ради УРСР. — 1991. — № 14. — Ст. 170.
38. *Про товарну біржу*: Закон України від 10 груд. 1991 р. // Відомості Верховної Ради України. — 1992. — № 10. — Ст. 139.

39. *Про статус і соціальний захист громадян, що постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи*: Закон України від 28 лют. 1991 р. // Відомості Верховної Ради УРСР. — 1991. — № 16. — Ст. 200.
40. *Про наукову і науково-технічну діяльність*: Закон України від 13 груд. 1991 р. // Відомості Верховної Ради України. — 1992. — № 12. — Ст. 165.
41. *Про селянське (фермерське) господарство*: Закон України від 20 груд. 1991 р. // Відомості Верховної Ради України. — 1992. — № 13. — Ст. 143.
42. *Про споживчу кооперацію*: Закон України від 10 квіт. 1992 р. // Відомості Верховної Ради України. — 1992. — № 30. — Ст. 414.
43. *Про державну реєстрацію нормативних актів міністерств та інших органів державної виконавчої влади*: Указ Президента України від 3 жовт. 1992 р. // Голос України. — 1992. — 8 жовт.
44. *Про загальні засади створення і функціонування спеціальних (вільних) економічних зон*: Закон України від 13 жовт. 1992 р. // Відомості Верховної Ради України. — 1992. — № 50. — Ст. 676.
45. *Про пенсійне забезпечення*: Закон України від 6 груд. 1992 р. // Відомості Верховної Ради України. — 1993. — № 3. — Ст. 10.
46. *Про національні меншини*: Закон України від 25 черв. 1992 р. // Відомості Верховної Ради України. — 1992. — № 36. — Ст. 529.
47. *Про порядок вирішення колективних трудових спорів (конфліктів)*: Закон України від 3 берез. 1998 р. // Відомості Верховної Ради України. — 1998. — № 34. — Ст. 227.
48. *Про затвердження Положення про дипломатичне представництво України за кордоном*: Розпорядження Президента України від 22 жовт. 1992 р. № 166/92 // Сб. розпоряджень Президента України. — 1992. — Вып. 4 (окт.-дек. 1992 г.). — С. 41–45.
49. *Про першочергові заходи щодо вирішення питань виїзду громадян України за кордон*: Постанова Кабінету Міністрів України від 31 груд. 1992 р. № 738 // Збір. постанов Уряду України. — 1993. — № 1–2. — Ст. 23; 1993. — № 11. — Ст. 228.
50. *Про Цивільну оборону України*: Закон України від 3 лют. 1993 р. // Відомості Верховної Ради України. — 1993. — № 14. — Ст. 124.
51. *Про карантин рослин*: Закон України від 30 черв. 1993 р. // Відомості Верховної Ради України. — 1993. — № 34. — Ст. 352.

52. *Про нотаріат*: Закон України від 2 верес. 1993 р. // Відомості Верховної Ради України. — 1993. — № 39. — Ст. 383.
53. *Про державну службу*: Закон України від 16 груд. 1993 р. // Відомості Верховної Ради України. — 1993. — № 52. — Ст. 490.
54. *Про телебачення і радіомовлення*: Закон України від 21 груд. 1993 р. // Відомості Верховної Ради України. — 1994. — № 10. — Ст. 4.3.
55. *Про дорожній рух*: Закон України від 30 черв. 1993 р. // Відомості Верховної Ради України. — 1993. — № 31. — Ст. 338.
56. *Про державний захист працівників суду і правоохоронних органів*: Закон України від 23 груд. 1993 р. // Відомості Верховної Ради України. — 1994. — № 11. — Ст. 50.
57. *Про організаційно-правові основи боротьби з організованою злочинністю*: Закон України від 30 черв. 1993 р. // Відомості Верховної Ради України. — 1993. — № 35. — Ст. 358.
58. *Про державну контрольно-ревізійну службу в Україні*: Закон України від 26 січ. 1993 р. // Відомості Верховної Ради України. — 1993. — № 11. — Ст. 110.
59. *Про аудиторську діяльність*: Закон України від 22 квіт. 1993 р. // Відомості Верховної Ради України. — 1993. — № 23. — Ст. 97.
60. *Про пожежну безпеку*: Закон України від 17 груд. 1993 р. // Відомості Верховної Ради України. — 1994. — № 5. — Ст. 21.
61. *Про затвердження Положення про загальні збори громадян за місцем проживання в Україні*: Постанова Верховної Ради України від 17 груд. 1993 р. // Відомості Верховної Ради України. — 1994. — № 6. — Ст. 30.
62. *Про порядок виїзду із України і в'їзду в Україну громадян України*: Закон України від 21 січ. 1994 р. // Відомості Верховної Ради України. — 1994. — № 18. — Ст. 101.
63. *Про забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення*: Закон України від 24 лют. 1994 р. // Відомості Верховної Ради України. — 1994. — № 27. — Ст. 218.
64. *Про адміністративний нагляд за особами, звільненими з місць позбавлення волі*: Закон України від 1 груд. 1994 р. // Відомості Верховної Ради України. — 1994. — № 52. — Ст. 455.
65. *Державна програма приватизації* // Відомості Верховної Ради України. — 1994. — № 19. — Ст. 113.
66. *Про відповідальність підприємств, їх об'єднань, установ та організацій за правопорушення у сфері містобудування*: Закон

- України від 14 жовт. 1994 р. // Відомості Верховної Ради України. — 1994. — № 46. — Ст. 411.
67. *Про державну таємницю*: Закон України від 21 січ. 1994 р. // Відомості Верховної Ради України. — 1994. — № 16. — Ст. 93.
68. *Про правовий статус іноземців та осіб без громадянства*: Закон України від 4 лют. 1994 р. // Відомості Верховної Ради України. — 1994. — № 23. — Ст. 161.
69. *Про державний реєстр фізичних осіб — платників податків та інших обов'язкових платежів*: Закон України від 22 груд. 1994 р. // Відомості Верховної Ради України. — 1995. — № 2. — Ст. 10.
70. *Про оподаткування прибутку підприємств*: Закон України від 28 груд. 1994 р. // Відомості Верховної Ради України. — 1995. — № 4. — Ст. 28.
71. *Консульський статут України*: Затв. Указом Президента України від 2 квіт. 1994 р. № 127/94 // Сб. указов Президента України. — 1994. — Вып. 2 (апр.—июнь 1994 г.). — С. 7—31; 1996. — Вып. 4, ч. 1 (окт.—нояб. 1996 г.). — С. 191; 1997. — Вып. 1 (январь—март 1997 г.). — С. 95; 1999. — Вып. 1 (январь—март 1999 г.). — С. 73.
72. *Про Правила в'їзду іноземців в Україну, їх виїзду із України і транзитного проїзду через її територію*: Постанова Кабінету Міністрів України від 29 груд. 1995 р. № 1074 // Збір. постанов Уряду України. — 1996. — № 4. — Ст. 48.
73. *Про утворення при Кабінеті Міністрів України Міжвідомчої координаційної ради з питань міграції*: Постанова Кабінету Міністрів України від 10 черв. 1998 р. № 849 // Уряд. кур'єр. — 1998. — 23 лип.
74. *Про боротьбу з корупцією*: Закон України від 5 жовт. 1995 р. // Відомості Верховної Ради України. — 1995. — № 34. — Ст. 266.
75. *Про органи і служби у справах неповнолітніх та спеціальні установи для неповнолітніх*: Закон України від 24 січ. 1995 р. // Відомості Верховної Ради України. — 1995. — № 6. — Ст. 35.
76. *Про Рахункову палату Верховної Ради України*: Закон України від 11 лип. 1996 р. // Відомості Верховної Ради України. — 1996. — № 46. — Ст. 189.
77. *Про режим іноземного інвестування*: Закон України від 19 берез. 1996 р. // Відомості Верховної Ради України. — 1996. — № 19. — Ст. 80.
78. *Про державне регулювання цінних паперів в Україні*: Закон України від 30 жовт. 1996 р. // Відомості Верховної Ради України. — 1996. — № 51. — Ст. 292.
79. *Про звернення громадян*: Закон України від 2 жовт. 1996 р. // Відомості Верховної Ради України — 1996. — № 47. — Ст. 256.
80. *Про місцеве самоврядування в Україні*: Закон України від 21 трав. 1997 р. // Відомості Верховної Ради України. — 1997. — № 24. — Ст. 170.
81. *Про ратифікацію Європейської хартії про місцеве самоврядування*: Закон України від 15 лип. 1997 р. // Відомості Верховної Ради України — 1997. — № 38. — Ст. 249.
82. *Про Концепцію (основи державної політики) національної безпеки України*: Постанова Верховної Ради України від 16 січ. 1997 р. № 3/97-ВР // Відомості Верховної Ради України — 1997. — № 10. — Ст. 85.
83. *Про порядок висвітлення діяльності органів державної влади та органів місцевого самоврядування в Україні засобами масової інформації*: Закон України від 23 верес. 1997 р. // Відомості Верховної Ради України. — 1997. — № 49. — Ст. 299.
84. *Про лізинг*: Закон України від 16 груд. 1997 р. // Відомості Верховної Ради України. — 1998. — № 16. — Ст. 68.
85. *Про відповідальність підприємств, установ та організацій за порушення законодавства про ветеринарну медицину*: Закон України від 5 груд. 1996 р. // Відомості Верховної Ради України. — 1997. — № 7. — Ст. 58.
86. *Про систему оподаткування*: Закон України від 18 лют. 1997 р. // Відомості Верховної Ради України. — 1997. — № 16. — Ст. 119.
87. *Про податок на додану вартість*: Закон України від 3 квіт. 1997 р. // Відомості Верховної Ради України. — 1997. — № 21. — Ст. 156.
88. *Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини*: Закон України від 23 груд. 1997 р. // Відомості Верховної Ради України — 1998. — № 20. — Ст. 99.
89. *Про національну депозитарну систему та особливості обліку цінних паперів в Україні*: Закон України від 10 груд. 1997 р. // Відомості Верховної Ради України. — 1998. — № 15. — Ст. 67.
90. *Про основні напрями соціальної політики на 1997–2000 роки*: Указ Президента України від 18 жовт. 1997 р. № 1166/97 // Сб.

- указов Президента України. — Вып. 4 (окт.—дек. 1997 года). — К., 1997. — С. 44–53.
91. *Про затвердження Стратегії інтеграції в Європейський Союз*: Указ Президента України від 11 черв. 1998 р. № 615/98 // Сб. указов Президента України. — Вып. 2 (апр.—июль 1998 г.). — К., 1998. — С. 267–276.
92. *Про державну охорону органів державної влади України та посадових осіб*: Закон України від 4 берез. 1998 р. // Відомості Верховної Ради України. — 1998. — № 35. — Ст. 236.
93. *Про внесення змін до Закону України “Про державну податкову службу в Україні”*: Закон України від 5 лют. 1998 р. // Відомості Верховної Ради України. — 1998. — № 29. — Ст. 190.
94. *Про внесення змін до Закону України “Про запобігання захворюванню на СНІД та соціальний захист населення”*: Закон України від 3 берез. 1998 р. // Відомості Верховної Ради України. — 1998. — № 35. — Ст. 235.
95. *Про оренду землі*: Закон України від 6 жовт. 1998 р. // Відомості Верховної Ради України. — 1998. — № 46–47. — Ст. 280.
96. *Про заходи щодо впровадження Концепції адміністративної реформ в Україні*: Указ Президента України від 22 лип. 1998 р. // Уряд. кур’єр. — 1998. — 25 лип.
97. *Про засади державної політики в галузі прав людини*: Постанова Верховної Ради України від 17 черв. 1999 р. № 757-XIV // Відомості Верховної Ради України. — 1999. — № 35. — Ст. 303.
98. *Про місцеві державні адміністрації*: Закон України від 9 квіт. 1999 р. // Відомості Верховної Ради України. — 1999. — № 20; 21. — Ст. 190.
99. *Про внесення змін до Закону України “Про органи і служби у справах неповнолітніх та спеціальні установи для неповнолітніх”*: Закон України від 8 лип. 1999 р. // Відомості Верховної Ради України. — 1999. — № 4. — Ст. 35.
100. *Про зміни в системі центральних органів виконавчої влади України*: Указ Президента України від 13 берез. 1999 р. № 250 // Уряд. кур’єр. — 1999. — 16 берез.
101. *Про зміни у структурі центральних органів виконавчої влади України*: Указ Президента України від 15 груд. 1999 р. № 1573/99 // Уряд. кур’єр. — 1999. — 17 груд.
102. *Про систему центральних органів виконавчої влади України*: Указ Президента України від 15 груд. 1999 р. № 1572/99 // Офіц. вісн. України. — 1999. — № 50. — Ст. 2434.
103. *Про деякі питання діяльності Державного казначейства України*: Постанова Кабінету Міністрів України від 17 лют. 1999 р. № 180 // Офіц. вісн. України. — 1999. — № 7. — Ст. 251.
104. *Про утворення Державної пробірної служби та казенних підприємств пробірного контролю*: Постанова Кабінету Міністрів України від 28 квіт. 2000 р. № 732 // Офіц. вісн. України. — 2000. — № 18. — Ст. 744.
105. *Питання Державної митної служби України*: Указ Президента України від 24 серп. 2000 р. № 1022/2000 // Офіц. вісн. України. — 2000. — № 35. — Ст. 1477.
106. *Положення про Міністерство внутрішніх справ України*: Затв. Указом Президента України від 17 жовт. 2000 р. // Офіц. вісн. України. — 2000. — № 42. — Ст. 1774.
107. *Про Національний банк України*: Закон України від 20 трав. 1999 р. (зміни та допов. від 13 лип. 2000 р.) // Відомості Верховної Ради України. — 1999. — № 29. — Ст. 238; — 2000. — № 42. — Ст. 351.
108. *Про правовий режим надзвичайного стану*: Закон України від 16 берез. 2000 р. // Офіц. вісн. України. — 2000. — № 15. — Ст. 588.
109. *Про усунення дискримінації в оподаткуванні суб’єктів підприємницької діяльності, створених з використанням майна та коштів вітчизняного походження*: Закон України від 17 лют. 2000 р. // Відомості Верховної Ради України. — 2000. — № 12. — Ст. 97.
110. *Про банки і банківську діяльність*: Закон України від 7 груд. 2000 р. // Відомості Верховної Ради України. — 2001. — № 5–6. — Ст. 30.
111. *Про основні напрями соціальної політики в період до 2004 р.*: Указ Президента України від 24 трав. 2000 р. № 717/2000 // Уряд. кур’єр. — 2000. — 31 трав.
112. *Про внесення змін та доповнень до Правил в’їзду іноземців в Україну, їх виїзду із України і транзитного проїзду через її територію*: Постанова Кабінету Міністрів України від 5 черв. 2000 р. № 910 // Офіц. вісн. України. — 2000. — № 23. — Ст. 954.

113. *Про Положення* про Головне контрольно-ревізійне управління України: Указ Президента України від 28 листоп. 2000 р. № 1265/2000 // Офіц. вісн. України. — 2000. — № 48. — Ст. 2080.
114. *Про заходи* щодо підвищення ефективності контрольно-ревізійної роботи: Указ Президента України від 27 серп. 2000 р. № 1031/2000 // Офіц. вісн. України. — 2000. — № 35. — Ст. 1479.
115. *Про Державну* службу експортного контролю України: Указ Президента України від 27 груд. 2001 р. № 2/1265 // Офіц. вісн. України. — 2001. — № 52. — Ст. 2237.
116. *Про додаткові* заходи щодо запобігання зникненню людей, удосконалення взаємодії правоохоронних та інших органів виконавчої влади в їх розшуку: Указ Президента України від 18 січ. 2001 р. № 20/2001 // Офіц. вісн. України. — 2001. — № 3. — Ст. 58.
117. *Про заходи* щодо посилення боротьби з незаконною міграцією: Указ Президента України від 18 січ. 2001 р. № 22/2001 // Офіц. вісн. України. — 2001. — № 3. — Ст. 59.
118. *Про внесення* змін до Правил в'їзду іноземців в Україну, їх виїзду із України і транзитного проїзду через її територію: Постанова Кабінету Міністрів України від 26 верес. 2001 р. № 1259 // Офіц. вісн. України. — 2001. — № 29. — Ст. 238.
119. *Про службу* в органах місцевого самоврядування: Закон України від 7 черв. 2001 р. // *Голос України*. — 2001. — 10 лип.
120. *Про органи* самоорганізації населення: Закон України від 11 лип. 2001 р. // *Уряд. кур'єр*. — 2001. — 15 серп.
121. *Про громадянство* України: Закон України від 18 січ. 2001 р. // Офіц. вісн. України. — 2001. — № 9. — Ст. 342.
122. *Про біженців*: Закон України від 21 черв. 2001 р. // *Голос України*. — 2001. — 31 лип. — С. 4–6.
123. *Про внесення* змін до деяких законодавчих актів щодо боротьби з нелегальною міграцією: Закон України від 18 січ. 2001 р. // *Відомості Верховної Ради України*. — 2001. — № 13. — Ст. 66.
124. *Про імміграцію*: Закон України від 7 черв. 2001 р. № 596/2001 // *Відомості Верховної Ради України*. — № 41. — Ст. 197.
125. *Про вищу* освіту: Закон України від 17 січ. 2002 р. // *Відомості Верховної Ради України*. — 2002. — № 20. — Ст. 134.
126. *Про утворення* Державного департаменту у справах громадянства, імміграції та реєстрації фізичних осіб: Постанова Кабіне-

- ту Міністрів України від 14 черв. 2002 р. № 844 // Офіц. вісн. України. — 2002. — № 25. — Ст. 1210.
127. *Про заходи* щодо реєстрації фізичних осіб: Указ Президента України від 11 січ. 2002 р. № 12/2002 // Офіц. вісн. України. — 2002. — № 3. — Ст. 80.
128. *Про здійснення* міністерствами, іншими центральними органами виконавчої влади внутрішнього фінансового контролю: Постанова Кабінету Міністрів України від 22 трав. 2002 р. № 685 // Офіц. вісн. України. — 2002. — № 21. — Ст. 1047.
129. *Про утворення* Міжвідомчої ради з питань координації заходів, спрямованих на боротьбу з незаконною міграцією: Постанова Кабінету Міністрів України від 13 груд. 2002 р. № 1900 // Офіц. вісн. України. — 2003. — № 2. — Ст. 124.
130. *Про внесення* змін до Закону України “Про правовий статус іноземців”: Закон України від 6 лют. 2003 р. // *Уряд. кур'єр*. — 2003. — 1 берез.
131. *Про Державну* прикордонну службу України: Закон України від 3 квітня 2003 р. // Офіц. вісн. України. — 2003. — № 18. — Ст. 4.
132. *Про забезпечення* молоді, яка отримала вищу або професійно-технічну освіту, першим робочим місцем з наданням дотації роботодавцю: Закон України від 4 листоп. 2004 р. // *Відомості Верховної Ради*. — 2005. — № 2. — Ст. 40.
133. *Про обов'язкове* страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів: Закон України від 1 лип. 2004 р. // *Відомості Верховної Ради*. — 2005. — № 1. — Ст. 1.
134. *Про Центральну* виборчу комісію: Закон України від 30 черв. 2004 р. // *Відомості Верховної Ради*. — 2004. — № 36. — Ст. 448.
135. *Про житлово-комунальні* послуги: Закон України від 24 черв. 2004 р. // *Відомості Верховної Ради*. — 2004. — № 47. — Ст. 514.
136. *Про розмежування* земель державної та комунальної власності: Закон України від 5 лют. 2004 р. // *Відомості Верховної Ради*. — 2004. — № 35. — Ст. 411.
137. *Про міжнародне* приватне право: Закон України від 23 черв. 2005 р. // *Відомості Верховної Ради*. — 2005. — № 32. — Ст. 422.
138. *Про внесення* змін до Закону України “Про політичні партії в Україні”: Закон України від 23 черв. 2005 р. // *Відомості Верховної Ради*. — 2005. — № 34. — Ст. 437.

139. Про стимулювання розвитку регіонів: Закон України від 8 верес. 2005 р. // Відомості Верховної Ради. — 2005. — № 39. — Ст. 482.
140. Про загальну структуру і чисельність Служби безпеки України: Закон України від 20 жовт. 2005 р. // Відомості Верховної Ради. — 2005. — № 32. — Ст. 422.
141. Про загальну структуру і чисельність Управління державної охорони України: Закон України від 17 листоп. 2005 р. // Відомості Верховної Ради. — 2005. — № 41. — Ст. 529.

Підручники, наукова та практично-довідкова література

142. *Авер'янов В. Б.* Органи виконавчої влади в Україні / НАН України: Ін-т держави і права ім. Корещького. — К.: Ін Юре, 1997. — 48 с.
143. *Авер'янов В. Б., Крутчак О. Д.* Виконавча влада: конституційні засади і шляхи реформування. — Харків: Право, 1998. — 37 с.
144. *Авер'янов В. Б., Андрійко О. Ф.* Виконавча влада і державний контроль. — К., 1999. — 48 с.
145. *Аганов А. Б.* Курс адміністративного права. — М., 2002. — 558 с.
146. *Адміністративне право України: Підруч. для юрид. вузів і фахівців / За ред. Ю. П. Битяка.* — Харків: Право, 2001. — 258 с.
147. *Адміністративне право України: Підручник / За ред. С. В. Кивалова.* — Одеса, 2003. — 896 с.
148. *Адміністративне право України. Академічний курс: Підручник: У 2 т. — Т. 1.: Загальна частина / Ред. колегія: В. Б. Авер'янов (голова).* — К., 2004. — 584 с.
149. *Адміністративне право України: Підручник / Ю. П. Битяк, В. М. Гаращук, О. В. Дяченко та ін.; За ред. Ю. П. Битяка.* — К.: Юрінком Інтер, 2005. — 544 с.
150. *Административное право зарубежных стран: Учеб. пособие / Под ред. А. Н. Козырина.* — М.: Спарк, 1996. — 229 с.
151. *Административное право зарубежных стран: Учебник / Под ред. А. Н. Козырина и М. А. Штатиной.* — М.: Спарк, 2003. — 464 с.
152. *Административное право. Общая и особенная части: Учебник / Под ред. докт. юрид. наук, проф. А. И. Коренева.* — М.: МВШМ МВД СССР, 1986. — 487 с.

153. *Административное право: Учебник / Под ред. Ю. М. Козлова, Л. Л. Попова.* — М.: Юристь, 1999. — 728 с.
154. *Адміністративна відповідальність в Україні: Навч. посіб. — 2-ге вид., перероб. і допов. / За заг. ред. А. Т. Комзюка.* — Харків: Ун-т внутр. справ, 2000. — 112 с.
155. *Адміністративна відповідальність в Україні: Навч. посіб. — 2-ге вид. / За ред. А. Т. Комзюка.* — Х., 2001. — 112 с.
156. *Адміністративна діяльність. Частина особлива: Підручник / За заг. ред. О. М. Бандурки.* — Харків: Ун-т внутр. справ, 1998. — 305 с.
157. *Адміністративна діяльність органів внутрішніх справ. Загальна частина: Підручник / За заг. ред. І. П. Голосніченка, Я. Ю. Кондратьєва.* — К.: Укр. акад. внутр. справ, 1995. — 177 с.
158. *Адміністративна процедура та контроль за діяльністю адміністративних органів в Угорщині, Польщі, Болгарії, Естонії та Албанії.* — К.: Вид-во УАДУ, 1999. — 236 с.
159. *Адміністративна процедура та адміністративні послуги. Зарубіжний досвід і пропозиції для України / Авт.-упоряд. В. П. Тимошук.* — К.: Факт, 2003. — 496 с.
160. *Адміністративне процесуальне (судове) право України: Підручник / За заг. ред. С. В. Кивалова.* — Одеса: Юрид. л-ра, 2007. — 312 с.
161. *Адміністративна реформа — історія, очікування та перспективи / Упоряд. В. П. Тимошук.* — К.: Факт, 2002. — 100 с.

Основна

162. *Бандурка А. М., Тищенко М. М.* Адміністративний процес: Учебник. — Х., 2001. — 352 с.
163. *Бандурка О. М., Тищенко М. М.* Адміністративний процес: Підруч. для вищ. навч. закл. — К.: Літера ДТД, 2002. — 288 с.
164. *Бахрах Д. П.* Адміністративное право России: Учебник. — М., 2000. — 798 с.
165. *Битяк Ю. П., Зуї В. В.* Адміністративне право України: Конспект лекцій. — Харків: Націон. юрид. акад. України ім. Ярослава Мудрого, 1996. — 160 с.
166. *Битяк Ю. П., Зуї В. В.* Адміністративное право Украины (Общая часть): Учеб. пособие. — Х.: Одиссей, 1999. — 224 с.

167. *Битяк Ю. П., Зуй В. В., Комзюк А. Т.* Переконавання і примус у державному управлінні. Адміністративна відповідальність: Конспекти лекцій. — Харків: Укр. юрид. акад., 1994. — 44 с.
168. *Васильев А. С.* Административное право Украины (общая часть): Учеб. пособие. — Х., 2001. — 288 с.
169. *Ващенко С. В., Поліщук В. Г.* Адміністративна відповідальність: Навч. посіб. — Запоріжжя: Юрид. ін-т МВС України, 2001. — 142 с.
170. *Ващенко С. В., Поліщук В. Г.* Провадження по виконанню постанов про накладення адміністративних стягнень: Навч. посіб. / За заг. ред. В. П. Петкова. — Запоріжжя: Юрид. ін-т МВС України, 2000. — 72 с.
171. *Воронов А. В.* Проблемы теории административного права: сравнительно-правовое исследование. — СПб.: Изд-во С.-Петербургс. ун-та, 2001. — 220 с.
172. *Гарашук В. М.* Контроль та нагляд у державному управлінні. — Х.: Фоліо, 2002. — 176 с.
173. *Гладун З. С.* Адміністративне право України: Навч. посіб. — Тернопіль: Карт-бланш, 2004. — 579 с.
174. *Гончарук С. Т.* Основи адміністративного права України: Навч. посіб. — К., 2004. — 200 с.
175. *Гонцяж Я., Гнидюк Н.* Адміністративна реформа: нездійсненні мрії та втрачені можливості. — К.: Міленіум, 2002. — 136 с.
176. *Голосніченко І. П., Стахурський М. Ф.* Адміністративний процес: Навч. посіб. — К., 2003. — 256 с.
177. *Державне управління в Україні: централізація та децентралізація / Відповід. ред. Н. Р. Нижник.* — К.: Вид-во УАДУ, 1997. — 448 с.
178. *Державне управління: теорія та практика / За ред. В. Б. Авер'янова, І. Б. Коліушка.* — К., 1999. — 432 с.
179. *Державне управління в Україні: наукові, правові, кадрові та організаційні засади: Навч. посіб. / За ред. Н. Р. Нижник, В. М. Олуйка.* — Львів, 2002. — 352 с.
180. *Державне управління: проблеми адміністративно-правової теорії та практики.* — К., 2003. — 384 с.
181. *Дубенко С. Л.* Державна служба в Україні: Навч. посіб. — К., 1998. — 166 с.
182. *Додин Е. В.* Административная деликтология: Курс лекций. — Одесса, 1997. — 116 с.
183. *Кампо В. М., Нижник Н. Р., Шльоєр Б. П.* Становлення нового адміністративного права України: Науково-популярний нарис / За ред. В. М. Кампо. — К., 2000. — 60 с.
184. *Кивалов С. В., Білла Л. Р.* Адміністративне право України: Навч.-метод. посіб. — Одеса, 2001. — 302 с.
185. *Коваль Л. В.* Административно-деликтное отношение. — К.: Вища шк., 1979. — 186 с.
186. *Коліушко І. Б.* Виконавча влада та проблеми адміністративної реформи в Україні. — К., 2002. — 260 с.
187. *Колпаков В. К., Кузьменко О. В.* Адміністративне право України: Навч. посіб. — К.: Юрінком Інтер, 2003. — 548 с.
188. *Колпаков В. К., Кузьменко О. В.* Нелегальна міграція: генезис і механізм протидії: Моногр. — К.; Дніпропетровськ: Наука і освіта, 2002. — 372 с.
189. *Комзюк А. Т.* Заходи адміністративного примусу в правоохоронній діяльності міліції: поняття, види та організаційно-правові питання реалізації. — Х., 2002. — 336 с.
190. *Лук'янець Д. М.* Інститут адміністративної відповідальності: проблеми розвитку. — К., 2001. — 220 с.
191. *Кузьменко О. В.* Адміністративно-правовий статус біженців в Україні. — Дніпропетровськ, 2001. — 108 с.
192. *Масьондз С. О.* Адміністративне право України у визначеннях та схемах: Навч. посіб. — К.: Прецедент, 2006. — 176 с.
193. *Перепелюк В. Г.* Адміністративний процес. Загальна частина: Навч. посіб. — Чернівці: Рута, 2003. — 367 с.
194. *Основи адміністративного судочинства в Україні: Навч. посіб. для юрид. ф-тів та юрид. клінік / За заг. ред. Н. В. Александрової, Р. О. Куйбіди.* — К.: Конус-Ю, 2006. — 256 с.
195. *Рябченко О. П.* Держава і економіка: адміністративно-правові аспекти взаємовідносин. — Х., 1999. — 304 с.
196. *Селіванов А. О.* Адміністративний процес в Україні: реальність і перспективи розвитку правових доктрин. — К., 2002. — 724 с.
197. *Словарь административного права / Кол. авт.* — М.: Фонд "Правовая культура", 1999. — 320 с.
198. *Советское административное право. Методы и формы государственного управления.* — М.: Юрид. лит., 1977. — 336 с.
199. *Советское административное право: Учебник / Под ред. А. П. Коренева.* — М.: Юрид. лит., 1986. — 400 с.

200. *Советское административное право: Учебник* / Под ред. П. Т. Василенкова. — М.: Юрид. лит., 1990. — 576 с.
201. *Советское административное право: Учебник* / Под ред. Р. С. Павловского. — К.: Выща шк., 1986. — 416 с.
202. *Чабан В. П.* Акти адміністративного примусу в діяльності міліції України: Навч. посіб. — К.: Атіка, 2002. — 144 с.
203. *Шкарупа В. К.* Доказування та докази в адміністративно-примусовій діяльності органів внутрішніх справ (міліції): Моногр. — К.: У.АВС, 1995. — 163 с.
204. *Шкарупа В.К., Коваль М. В., Савчук О. П., Самофалов М. П., Мацелик М. О.* Адміністративне право України. — Ірпінь: Нац. акад. ДПС України, 2005. — 248 с.

Додаткова

205. *Авер'янов В.* Адміністративне право України: доктринальні аспекти реформування // *Право України*. — 1998. — № 8. — С. 8–13.
206. *Авер'янов В.* Актуальні завдання реформування адміністративного права // *Право України*. — 1999. — № 8. — С. 8–11.
207. *Бельский К. С.* Административная ответственность: генезис, основные признаки, структура // *Гос-во и право*, 1999. — № 12. — С. 12–20.
208. *Битяк Ю. П.* Оновлення змісту діяльності органів виконавчої влади — головна мета адміністративної реформи в Україні // *Вісн. Акад. правових наук України*. — 1999. — № 4. — С. 10–19.
209. *Битяк Ю. П.* Система адміністративного законодавства та система адміністративного права України // *Українське адміністративне право: Зб. наук. пр.* — Суми: Ініціатива, 2000. — С. 18–20.
210. *Авер'янов В. Б.* Адміністративна реформа і правова наука // *Право України*. — 2000. — № 3. — С. 20–27.
211. *Афанасьев К. К.* Проблемы совершенствования административно-правовых форм и методов // *Вісн. Луганського ін-ту внутрішніх справ МВС України. Спец. вип.* — Луганськ, 2000. — С. 240–247.
212. *Комзюк А. Т.* Деякі загальні проблеми визначення змісту Особливої частини проекту КпАП України // *Українське адміністративне право: актуальні проблеми реформування: Зб. наук. пр.* — Суми: Ініціатива. 2000. — С. 52–54.

213. *Комзюк А. Т.* Деякі проблемні питання проекту Кодексу України про адміністративні проступки // *Вісн. Ун-ту внутрішніх справ*. Вип. 10. — Х.: Ун-т внутр. справ, 2000. — С. 178–183.
214. *Коломієць Т. О.* Щодо ефективності адміністративних штрафів // *Право України*. — 2001. — № 2. — С. 84–87.
215. *Андрійко О. Ф.* Розвиток адміністративного права в Україні // *Часопис Київ. ун-ту права*. — 2001. — № 1. — С. 54–58.
216. *Коліушко І. Б., Тимощук В. О.* Управлінські послуги — новий інститут адміністративного права // *Право України*. — 2001. — № 5. — С. 30–34.
217. *Миронюк Р.* Виконавче провадження у справах про адміністративні правопорушення: окремі питання // *Право України*. — 2001. — № 1. — С. 81–84.
218. *Авер'янов В. Б.* Адміністративна реформа. Науково-правове забезпечення // *Віче*. — 2002. — № 3. — С. 19–23.
219. *Пилипенко А.* Адміністративно-юрисдикційна діяльність органів виконавчої влади: питання теорії // *Право України*. — 2004. — № 2. — С. 26–30.
220. *Янчук О.* Структурно-кадрові аспекти адміністративної реформи в Україні // *Право України*. — 2004. — № 2. — С. 31–34.
221. *Авер'янов В.* Предмет адміністративного права: нова доктринальна оцінка // *Право України*. — 2004. — № 10. — С. 25–29.
222. *Колтаков В.* Онтолого-гносеологічний вимір ознак адміністративного делікту // *Право України*. — 2004. — № 10 — С. 30–34.
223. *Константиї О.* Система адміністративного права як концептуальна основа здійснення адміністративного судочинства України // *Право України*. — 2004. — № 12. — С. 20–23.
224. *Мосъондз С. О.* Проблема біженців: історія виникнення, сучасний стан та шляхи розв'язання // *Підприємництво, господарство і право*. — 2004. — № 12. — С. 135–139.
225. *Авер'янов В.* Питання методології сучасної адміністративно-правової доктрини України (аналітичний огляд цікавого та корисного дослідження) // *Право України*. — 2005. — № 1. — С. 26–28.
226. *Кузьменко О.* Логіко-методологічні засади детермінації адміністративної процедури // *Право України*. — 2005. — № 1. — С. 29–32.

227. *Радзівон С.* Проблеми юридичного тлумачення термінів “адміністративний огляд” та “адміністративний обшук” // *Право України.* — 2005. — № 3. — С. 9–12.
228. *Костів М.* Види адміністративної правосуб’єктності юридичних осіб // *Право України.* — 2005. — № 4. — С. 16–20.
229. *Гладун З.* Адміністративно-правові питання державною контролю у сфері охорони здоров’я // *Право України.* — 2005. — № 5. — С. 25–27.
230. *Юлдашев О.* Проблеми реформування адміністративного права // *Право України.* — 2005. — № 5. — С. 28–31.
231. *Колтаков В.* Стан дослідження проступку в українському адміністративному праві // *Право України.* — 2005. — № 6. — С. 25–28.
232. *Пасенюк О.* Становлення адміністративної юстиції в Україні та адміністративне право // *Право України.* — 2005. — № 7. — С. 8–10.
233. *Орзіх М.* Інноваційна реконструкція адміністративно-територіального устрою України // *Право України.* — 2005. — № 7. — С. 11–14.
234. *Шшикін В.* Завдання адміністративного судочинства // *Право України.* — 2005. — № 11 — С. 11–13.
235. *Кузьменко О.* Атестаційні провадження у адміністративному процесі // *Право України.* — 2005. — № 11. — С. 14–16.
236. *Микитюк М.* Діяльність дорожньої патрульної служби у світлі адміністративної реформи // *Право України.* — 2005. — № 11. — С. 20–23.
237. *Мосьондз С., Саїв С.* Становлення державної міграційної політики України // *Право України.* — 2005. — № 11. — С. 114–118.
238. *Старцев О.* Правова освіта та система заходів юридичної відповідальності як провідні чинники підготовки управлінських кадрів органів виконавчої влади // *Підприємництво, господарство і право.* — 2005. — № 3. — С. 69–74.
239. *Романюк Л.* Проблеми адміністративно-правового регулювання прийняття на державну службу // *Підприємництво, господарство і право.* — 2005. — № 3. — С. 73–77.
240. *Проценко Т.* Адміністративно-правове забезпечення діяльності митної служби та його удосконалення // *Підприємництво, господарство і право.* — 2005. — № 6. — С. 113–118.

241. *Манжула А., Леонідова О.* Адміністративно-правові аспекти соціально-економічного розвитку регіону // *Підприємництво, господарство і право.* — 2005. — № 7. — С. 44–48.
242. *Манжул І.* Компетенція органів державного управління у сфері ядерної енергетики // *Підприємництво, господарство і право.* — 2005. — № 7. — С. 49–52.
243. *Оксьом І.* Прийняття управлінських рішень органами місцевого управління // *Підприємництво, господарство і право.* — 2005. — № 7. — С. 63–65.
244. *Пушкар М.* Актуальні питання адміністративної юрисдикції у сфері охорони права на сорти рослин // *Підприємництво, господарство і право.* — 2005. — № 8. — С. 97–100.
245. *Лук’янець Д.* Теорія управління як концептуальне джерело інституту адміністративної відповідальності // *Підприємництво, господарство і право.* — 2005. — № 9. — С. 10–14.
246. *Столбовий В.* Поняття адміністративної відповідальності: теоретичні проблеми визначення // *Підприємництво, господарство і право.* — 2005. — № 10. — С. 113–116.
247. *Лук’янець Д.* До проблеми систематизації заходів адміністративної відповідальності юридичних осіб // *Підприємництво, господарство і право.* — 2005. — № 11. — С. 12–16.

ЗМІСТ

Пояснювальна записка	3
Тематичний план дисципліни “Адміністративний процес”	6
Зміст дисципліни “Адміністративний процес”	6
Плани семінарських занять	11
Питання для самоконтролю	16
Теми контрольних робіт.....	20
Список літератури.....	21

Відповідальний за випуск *А. Д. Вегеренко*
Редактор *С. М. Толкачова*
Комп’ютерне верстання *А. П. Неципорук*

Зам. № ВКЦ-4963

Формат 60×84/₁₆. Папір офсетний.
Друк ротатійний трафаретний. Наклад 50 пр.

Міжрегіональна Академія управління персоналом (МАУП)
03039 Київ-39, вул. Фрометівська, 2, МАУП

ДП «Видавничий дім «Персонал»
03039 Київ-39, просп. Червонозоряний, 119, літ. XX

*Свідоцтво про внесення до Державного реєстру
суб’єктів видавничої справи ДК № 3262 від 26.08.2008*